

Heesch | Februari 2024

Notitie beleidsuitgangspunten Sociaal Culturele Centra

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Beleid Sociaal Culturele Centra	4
3.	Doelstelling van het SCC	6
4.	Beleidsuitgangspunten Sociaal Culturele Centra	7
5.	Uitvoeringsparagraaf	15

1. Inleiding

Gemeente Bernheze heeft vijf kernen en in iedere kern bevindt zich één Sociaal Cultureel Centrum. Dit zijn CC De Pas in Heesch, CC Nesterlé in Nistelrode, CC De Wis in Loosbroek, MFA De Stuik in Vorstenbosch en CC Servaes in Heeswijk-Dinther.

Veel Sociaal Culturele Centra (SCC) worstelen met hun toekomst. De maatschappij verandert, verenigingen en vrijwilligers vergrijzen en het is niet gemakkelijk de exploitatie ieder jaar weer rond te krijgen. We vinden het belangrijk dat de SCC meegaan in de maatschappelijke veranderingen. Zij kunnen een bredere maatschappelijke functie vervullen. De centra willen een plek bieden aan verenigingen en organisaties, en ook een plek bieden aan mensen die niet officieel zijn georganiseerd in groepsverband en inwoners die bijvoorbeeld eenzaam zijn.

De veranderende maatschappij zorgt voor een veranderende vraag aan de SCC. De centra willen toekomstbestendig(er) zijn en een plek bieden aan alle leeftijdsgroepen inwoners uit de kern. De oude term 'gemeenschapshuis' dekt de lading niet (meer) en wordt vervangen door de nieuwe term 'Sociaal Cultureel Centrum'.

De beleidsuitgangspunten in deze notitie zijn tot stand gekomen na een interactief proces met alle besturen van de SCC en gemeente. Deze uitgangspunten alsook de instrumenten die de gemeente inzet moeten ondersteunend zijn en helpen om te komen tot toekomstbestendige SCC.

2. Beleid Sociaal Culturele Centra

De gemeentelijke betrokkenheid bij het reilen en zeilen van de vijf SCC staat niet op zichzelf maar sluit aan op het bestuursprogramma 2022-2026. Het bestuursprogramma 'Samen Bouwen aan een Veerkrachtig Bernheze' (november 2022) beschrijft de ambities rondom zeven thema's waarvan de thema's 'Leefbare kernen' en 'Gezonde zorgzame gemeente' een belangrijke basis vormen voor het huidige beleid in het sociaal domein.

Uit het bestuursprogramma: Leefbare kernen

Bernheze telt vijf kernen: Heesch, Heeswijk-Dinther, Nistelrode, Vorstenbosch en Loosbroek. We vinden het belangrijk dat deze kernen leefbaar zijn en blijven voor huidige en toekomstige generaties. Dit vraagt om voldoende en goede woningen, een hoogwaardig ingerichte groene woonomgeving die uitnodigt te ontmoeten, bewegen en recreëren, waar voorzieningen op peil zijn. Ook de bereikbaarheid van de kernen is daarbij van belang.

Een goed voorzieningenniveau zoals de aanwezigheid van scholen en sportverenigingen draagt bij aan het woonplezier en de leefbaarheid van de dorpskern. Daar waar de voorzieningen op peil zijn wonen mensen graag. Voorzieningen zijn samen met een goed verenigingsleven, een belangrijke basis voor een gezonde zorgzame samenleving. Het zijn de plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en saamhorigheid ontstaat.

In het beleidskader maatschappelijk vastgoed (oktober 2016) hebben we vastgelegd dat we in elke kern in ieder geval een gemeenschapshuis, een basisschool, een binnensportaccommodatie en een mogelijkheid voor kinderopvang met een voorschoolse voorziening hebben. We investeren in deze voorzieningen waar daar op basis van wet- en regelgeving noodzaak toe is of waar vanwege beleidsuitgangspunten behoefte aan is.

Uit het bestuursprogramma: Gezonde Zorgzame gemeente

We vinden het belangrijk dat in Bernheze iedereen kan meedoen, mensen elkaar kennen en zorg dragen voor elkaar. Dit vraagt om zowel een zorgzame en sociale gemeenschap als om veerkrachtige en gezonde inwoners. Met algemene voorzieningen, die toegankelijk zijn voor iedereen, stel je mensen in staat om op een laagdrempelige manier op zoek te gaan naar de ondersteuning die zij nodig hebben. Ondersteuning, die onze inwoners helpt om zelfredzaam en zelfstandig te zijn en mee te blijven doen. Om ervoor te zorgen dat iedereen de kans krijgt om mee te doen, bewaken we de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de voorzieningen in de kernen. Daarvoor gaan we het gesprek aan met onze inwoners en zoeken we aansluiting bij hun leefwereld.

Uit het bestuursprogramma: Positieve gezondheid

We gaan, vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, aan de slag met het versterken van de veerkracht van de mensen zelf en het vergroten van hun kwaliteit van leven. Gezondheid en het welzijn van onze inwoners zijn voor ons van groot belang. We houden daarbij in het bijzonder oog voor het welzijn van de meest kwetsbare inwoners. We ondersteunen inwoners op diverse leefgebieden, zoals het dagelijks functioneren, het meedoen in de samenleving en het bieden van zingeving. Ook pakken we eenzaamheid en depressie aan.

We hebben in Bernheze diverse maatschappelijke organisaties, (sport)verenigingen en inwonersinitiatieven, die een bijdrage leveren aan het versterken van de veerkracht en aan een gezonde en zorgzame gemeenschap.

Bij het realiseren van de gemeentelijke ambities (Leefbare kernen, Gezonde zorgzame gemeente en Positieve gezondheid) spelen de SCC een belangrijke rol. Een SCC wordt door gemeente en besturen van de SCC gezien als een **basisvoorziening** voor het welzijn van inwoners. Ze zorgen voor verbinding en dragen in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid en een gezonde zorgzame gemeenschap.

SCC zijn bij uitstek de plaats waar verenigingen onderdak vinden, waar inwoners elkaar ontmoeten, waar uiteenlopende maatschappelijke, educatieve, culturele en creatieve activiteiten plaatsvinden, waar volksfeesten zoals carnaval worden gevierd, waar groepen in de sfeer van belangenbehartiging vergaderen en waar nieuwe initiatieven ontstaan. SCC zijn kortgezegd, naast andere voorzieningen, belangrijk voor het welzijn van inwoners en de leefbaarheid van onze dorpen.

3. Doelstelling van het SCC

Passend bij de ontwikkelingen in de maatschappij en het streven naar leefbare kernen en gezonde zorgzame gemeenschappen, hebben de gemeente en besturen van de Sociaal Culturele Centra in gezamenlijk overleg de volgende doelstelling geformuleerd voor de SCC in Bernheze:

Een fijne laagdrempelige accommodatie bieden voor sociale, culturele en maatschappelijke initiatieven en een plek zijn waar dorpsbewoners elkaar ontmoeten, activiteiten met elkaar kunnen ondernemen en zich kunnen ontwikkelen. Dit alles afgestemd op de behoeften van de bewoners van de betreffende kern en waar nodig met de juiste ondersteuning door de gemeente

De kaders en beleidsuitgangspunten, die in het beleid worden vastgelegd zijn dienend aan bovengenoemde doelstelling.

4. Beleidsuitgangspunten Sociaal Culturele Centra

4.1 Inleiding

De doelstelling, genoemd in het voorgaande hoofdstuk vormt de basis voor de beleidsuitgangspunten. De beleidsuitgangspunten zijn onderverdeeld in vijf thema's: functies en toegankelijkheid, paracommerciële horeca, beheer en exploitatie, financiële ondersteuning en de rol van de gemeente.

4.2 Functies en toegankelijkheid

A. Sociaal Culturele Centra zijn primair ruimtebiedend

De primaire functie van een SCC is het bieden van ruimte en faciliteiten, om ontmoeting, ontspanning en ontwikkeling mogelijk te maken. Activiteiten moeten passen binnen de doelstelling van een SCC. Het gaat daarbij vooral om activiteiten van en door de lokale gemeenschap. Denk aan creativiteitsbeoefening, culturele activiteiten, vorming en educatie. Het SCC is ook de plek voor (grote) evenementen van, voor en door de gemeenschap in de kern. En het centrum kan zelf activiteiten organiseren, zoals een film of een theatervoorstelling.

We hebben hierbij oog voor de behoeften van de inwoners van de kern. Elke kern is anders, elk SCC is anders. Door verandering van voorzieningen en faciliteiten in een kern kan ook de vraag aan een centrum veranderen of ontstaan nieuwe gebruikers. Denk hierbij aan mogelijkheden voor (laagdrempelige) inloop.

B. Sociaal Culturele Centra zijn multifunctioneel

Multifunctionaliteit betekent in een SCC onderdak bieden aan diverse doelgroepen. Zowel qua bezoekers en gebruikers als ook qua activiteiten, vormt het SCC zoveel mogelijk een afspiegeling van de lokale gemeenschap: een centrum/huis van en voor alle groeperingen. De bezoeker van het SCC en de deelnemers van de activiteiten lopen (bij voorkeur) uiteen van kinderen, jongeren, volwassenen én ouderen. Hoe meer deelnemers, hoe meer mogelijkheden er ontstaan voor georganiseerd en ongeorganiseerd ontmoeten, iedereen is welkom.

Daarnaast maken meerdere gebruikers op verschillende tijden gebruik van dezelfde ruimte. Ook zijn er gemeenschappelijke ruimtes, waar gebruikers gelijktijdig gebruik van kunnen maken.

De consequentie van dit uitgangspunt is dat de bouw en de inrichting multifunctioneel dienen te zijn: ruimten van uiteenlopende omvang, een ontmoetingsruimte met bar, enige opbergruimte voor vaste huurders, geen storende geluidsoverlast, wellicht ook faciliteiten voor bepaalde activiteiten en voor vergaderen.

C. Sociaal Culturele Centra zijn toegankelijk

Sociaal Culturele Centra zijn in meerdere opzichten toegankelijk:

1. Het centrum is fysiek toegankelijk voor iedereen;
2. Het centrum dient een centrale ligging in de betreffende kern te hebben;
3. Openingstijden – het cultureel centrum heeft ruimte openingstijden, die aansluiten bij de behoefte van de kern én bij de mogelijkheden van het centrum, waarbij het bestuur rekening

houdt met een doelmatige inzet van het personeel. Voor de SCC is het lastig om voldoende vrijwilligers en personeel te vinden en te behouden, waardoor opening niet altijd ook bezetting van de bar zal betekenen. Op de momenten dat er geen bezetting is en de bar dus gesloten is, is het gebruik van de bar niet toegestaan. Voor de bezetting van de bar dient het SCC rekening te houden met de wettelijke bepalingen, voortkomend uit de APV;

4. Laagdrempelige huur en consumptieprijzen – belangrijk hierbij is dat de hoogte van de huren en de consumptieprijzen geen drempel mogen zijn voor gebruik van ruimte in een SCC. Uitgangspunt is differentie naar gebruiker. Zo kan een bestuur aparte tarieven hanteren voor gebruikers uit de sociaal culturele sfeer enerzijds en voor overige (zakelijke) gebruikers anderzijds. Ook kunnen zij onderscheid maken in huurtarieven voor vaste of incidentele gebruikers;
5. In een toekomstbestendig SCC is een laagdrempelige inloop mogelijk, zonder dat daar kosten aan zijn verbonden voor een individuele gebruiker;
6. Lokale (door de gemeente gesubsidieerde) verenigingen en organisaties uit de eigen kern of omliggende kernen hebben voorrang bij het huren van ruimte: het SCC is er immers primair voor de eigen gemeenschap. Voor de kern en door de kern. Overige (commerciële) activiteiten zijn mogelijk als er ruimte beschikbaar is. In incidentele gevallen kan een vaste gebruiker na overleg uitwijken naar een andere ruimte om plaats te maken voor een andere activiteit of huurder. Tijdige en duidelijke communicatie is hierbij een voorwaarde.

4.3 Paracommerciële horeca

Het uitgangspunt voor de SCC is en blijft paracommerciële horeca.

Paracommerciële instellingen zijn niet-commerciële ‘rechtspersonen’ zoals stichtingen of verenigingen die zich in de eerste plaats richten op het stimuleren van activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard.

Horeca-activiteiten behoren niet tot de corebusiness van een Sociaal Cultureel Centrum.

In de Alcoholwet staat dat de gemeente in een verordening regels moet opstellen om oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Deze regels zijn opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Bernheze 2021 en hebben betrekking op schenktijden van paracommerciële rechtspersonen (artikel 2.17) en bijeenkomsten bij paracommerciële rechtspersonen (artikel 2.18).

De APV kan worden aangepast, mits passend binnen de alcoholwet. Belangrijke voorwaarden voor het aanpassen van de APV zijn ook:

- Het betreft de Algemene Plaatselijke Verordening, uitzonderingen kunnen hierdoor niet per SCC worden vastgesteld, maar bijvoorbeeld wel voor de Sociale Culturele Centra als groep;
- Wijzigingen worden verzameld. Bij voldoende zwaarwegende wijzigingsvoorstellen besluiten het college en de gemeenteraad over het aanpassen van de APV.

In de huidige APV (2021) is vastgelegd dat een SCC in de volgende gevallen alcohol mag schenken:

- ✓ 1 uur voor de activiteit, passend in de doelstelling van een sociaal cultureel centrum
- ✓ 2 uur na de activiteit, passend in de doelstelling van een sociaal cultureel centrum
- ✗ Niet voor 12.00 uur 's middags
- ✗ Niet na 01.00 uur 's nachts.

Door de schenktijden van Sociaal Culturele Centra te reguleren, wordt bereikt dat het verstrekken van alcoholhoudende drank een nevenactiviteit blijft. In de APV is wel opgenomen dat een SCC zes keer per jaar buiten de genoemde schenktijden alcohol mag schenken. Bij deze uitzonderingen dient te worden gedacht aan bijzondere gelegenheden zoals een jubileum of een vrijwilligersavond. Om gebruik te kunnen maken van deze uitzonderingen dient het SCC minimaal drie weken van tevoren een melding te maken bij de gemeente. Voor activiteiten die passend zijn binnen de statuten van een Sociaal Cultureel Centrum en waarbij er niet voor 12:00 of na 01:00 geschonken wordt, hoeft er geen uitzondering te worden aangevraagd.

Bijeenkomsten van persoonlijke aard zijn in het Sociaal Cultureel Centrum niet toegestaan. Er is in de APV een ontheffingsmogelijkheid opgenomen, maar deze wordt terughoudend gebruikt. Om te voorkomen dat in elk individueel geval een afzonderlijke afweging moet worden gemaakt is door de burgemeester een beleidskader met toetsingscriteria ontwikkeld. Zo moet er bijvoorbeeld o.a. altijd afstemming zijn met de lokale horeca. De burgemeester mag ontheffingsaanvragen voor bijeenkomsten van persoonlijke aard afwijzen.

Voor de paracommercie gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

A. Sociaal Culturele Centra hebben een paracommerciële horecafunctie

Om te kunnen voldoen aan de doelstelling van het SCC heeft ieder Sociaal Cultureel Centrum een horecavoorziening. Het bestuur kan deze in eigen beheer uitoefenen of de exploitatie overdragen aan bijvoorbeeld een lokale horeca ondernemer. Uitgangspunt is dat het exploitatievoordeel van de horeca altijd ingezet moet worden voor de exploitatie en/of activiteiten van het SCC.

B. Een Sociaal Cultureel Centrum heeft één horecavoorziening, gepositioneerd in een gemeenschappelijke ruimte

Multifunctioneel gebruik van een SCC laat niet toe dat er binnen het centrum op een andere plek dan de gemeenschappelijke ruimte horecavoorzieningen zijn ingericht. Alle huurders maken gebruik van de horecavoorziening behorend bij het Sociaal Cultureel Centrum. Een grote (vaste) en/of specifieke gebruiker kan wel afspraken maken met het bestuur van het centrum over korting op de consumptieprijzen. Dit is een eigen verantwoordelijkheid van het bestuur van het Sociaal Cultureel Centrum. Hierbij moet het bestuur wel rekening houden met de toegankelijkheid van het centrum, de gemeente vindt het belangrijk dat alle doelgroepen welkom zijn, ook de mensen en verenigingen met een kleine beurs. Het stichtingsbestuur heeft

– zoals ook benoemd in onderdeel A – de keuze om de horecavoorziening in eigen beheer te exploiteren of uit te besteden. Uitbesteden van de horecavoorziening maakt het mogelijk om ruimte te bieden aan evenementen of activiteiten van de lokale horeca, in het Sociaal Cultureel Centrum.

C. Het Sociaal Cultureel Centrum kan een meerjarige afspraak maken met de plaatselijke horeca in de kern over specifieke regels uit de APV

Elke kern in Bernheze is anders en ook de vraag aan het SCC verschilt per kern. Dit is mede afhankelijk van het aanbod aan horeca in de betreffende kern. Soms is er voor een bepaalde activiteit geen passende horecavoorziening aanwezig.

Om duidelijkheid te creëren voor alle partijen kunnen de besturen van de SCC meerjarige afspraken met de horeca in de betreffende kern maken. Indien gewenst kan de gemeente hierbij aansluiten als onafhankelijk gespreksleider. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst (bijvoorbeeld een convenant).

In de APV 2021 zijn bijeenkomsten van persoonlijke aard niet toegestaan in Sociaal Culturele Centra. Wijzigen van de APV is eventueel mogelijk, op verzoek van de Sociaal Culturele Centra, geldend voor alle SCC's in Bernheze, na consultatie van de lokale horeca en vastgesteld door het college en de gemeenteraad.

D. De gemeente helpt de stichtingsbesturen bij het toetsen of een activiteit past binnen de paracommerciële horeca

In een SCC zijn alle openbare activiteiten toegestaan, die passen binnen de doelstelling van een SCC. Verhuur aan een commerciële (zakelijke) huurder mag, als het een activiteit betreft zoals in de doelstelling is aangegeven. Een commerciële activiteit is niet toegestaan.

De regels voor paracommerciële rechtspersonen zijn niet altijd duidelijk. De gemeente helpt de besturen van de SCC's in het beoordelen of (aangevraagde) activiteiten en bijeenkomsten toegestaan zijn in- en thuishoren in een Sociaal Cultureel Centrum. Hulp wordt op de volgende wijze geboden:

1. Kennisdeling in de vorm van een bijeenkomst waarvan de inhoud gericht is op de paracommerciële regels geldend voor de Sociaal Culturele Centra. De laatste bijeenkomst met onderwerp APV heeft in februari 2024 plaatsgevonden. Herhaling is mogelijk op verzoek van de stichtingsbesturen, bijvoorbeeld tijdens een gemeenschapshuizenoverleg;
2. Besturen van de Sociaal Culturele Centra ontvangen schriftelijke informatie over de geldende paracommerciële regels dat zij kunnen gebruiken als naslagwerk;
3. Voor vragen is de vergunningverlener van team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTHV) zowel telefonisch als per mail (horeca@bernheze.org) bereikbaar.

4.4 Draagvlak, eigendom, beheer en exploitatie

De eerste twee paragrafen bevatten vooral veel uitgangspunten die betrekking hebben op de inhoud. Waar is een SCC van, welke activiteiten vinden plaats, wat hebben ze te bieden. In deze paragraaf beschrijven we de uitgangspunten voor de wijze waarop de centra worden beheerd en geëxploiteerd.

A. Komst en voortbestaan van een Sociaal Cultureel Centrum zijn primair een zaak van de lokale gemeenschap

Onder de inwoners van een kern dient voldoende draagvlak te zijn voor de instandhouding van een SCC. Draagvlak in de zin van: organisaties en de verenigingen in de betreffende kern maken gebruik van een SCC. Inwoners zijn bereid om bestuurlijke verantwoordelijkheid op zich te nemen, beheer- en exploitatietaken uit te voeren, organisatorisch de handen uit de mouwen te steken en (mee) zorg te dragen voor het (groot) onderhoud.

Eigenaarschap van het SCC ligt dus bij het particulier initiatief. Belangrijkste argument hiervoor is dat de gemeente geen verantwoordelijkheden naar zich toehaalt, die horen bij de lokale gemeenschap. Dit past ook bij het volgende uitgangspunt, benoemd in het bestuursprogramma:

“Om onze kernen leefbaar te houden is het essentieel dat onze gemeente een plek is waar geleefd wordt, waar inwoners zich verbonden voelen met de kern waar ze wonen, waar mensen elkaar ontmoeten en voor elkaar zorgen”

Meewerken aan de instandhouding van een Sociaal Cultureel Centrum vanuit een zorgzame en sociale gemeenschap biedt de kans om mee te doen in de samenleving en biedt zingeving.

B. Wijze van beheer en exploitatie zijn voor verantwoording van het bestuur van het Sociaal Cultureel Centrum

Het stichtingsbestuur van het centrum bepaalt zelf welke taken van beheer en exploitatie in eigen beheer worden uitgevoerd en welke taken worden uitbesteed. Consequentie hiervan is dat de gemeente niet gaat over het personeelsbeleid: werken met vrijwilligers en/of met betaalde krachten is een zaak van de stichtingsbesturen.

Belangrijk hierbij is wel dat de SCC voldoen aan een aantal basisvoorwaarden en de doelstelling van het SCC. De Basisregels zijn:

- Het bestuur werkt met een sluitende begroting;
- De kosten mogen geen drempel zijn voor het gebruik door verenigingen/stichtingen;
- De baropbrengsten worden ingezet voor de functies/activiteiten/exploitatie van het SCC;
- Het bestuur maakt reserveringen voor het onderhoud waarvoor het SCC verantwoordelijk is.

Wanneer het bestuur van een SCC een beroep doet op gemeentelijke subsidie of aanvullende financiële ondersteuning door de gemeente, heeft de gemeente de mogelijkheid om het bestuur van een SCC te bevragen op de budgettaire gevolgen van de gemaakte keuzes.

C. Het stichtingsbestuur werkt altijd samen en stemt af met de gebruikers

Het bestuur van een SCC is verantwoordelijk voor voldoende draagvlak onder gebruikers van het SCC voor haar beleid en beheer. Het bestuur kan hier zijn eigen vorm voor kiezen, zoals een gebruikersraad, een raad van toezicht of verantwoording afleggen aan de gemeenschap via een open uitnodiging.

Het is niet noodzakelijk dat er een bestuurlijke verbinding is tussen de stichting en de gebruikers. Het kan voor vaste gebruikers (doe veel gebruik maken van de faciliteiten van het Sociaal Cultureel Centrum) wel nuttig zijn om bestuursleden aan te leveren.

4.5 Financiële ondersteuning

In de beleidsnotitie gemeenschapshuizen uit het jaar 2000 staan twee instrumenten genoemd voor financiële ondersteuning van de gemeente aan de SCC:

A. De gemeente neemt voor elk Sociaal Cultureel Centrum 100% van de kapitaallasten voor haar rekening

Dit uitgangspunt houdt in dat de gemeente de rente en aflossing voor zijn rekening neemt van de totale investeringskosten. De kapitaallasten van een gebouw zijn nauwelijks door het bestuur te beïnvloeden, rente en aflossing worden vooral door externe factoren bepaald. Consequentie van dit uitgangspunt is dat de gemeenteraad altijd beslist over het moment van investeren in de centra.

B. Bij financiële problemen en/of bijzondere kosten kan een SCC een incidentele subsidie krijgen

Sociaal Culturele Centra zijn zelf financieel verantwoordelijk voor de kosten van beheer, exploitatie en onderhoud. Zij kunnen zelf bepalen op welke wijze het beheer en de exploitatie wordt uitgevoerd, zo lang als ze zichzelf maar kunnen bedruipen. Middelen die de centra in kunnen zetten zijn de tarieven voor de verhuur, de hoogte van de consumptieprijzen en de bezettingsgraad.

In de praktijk blijkt dat niet alle centra evenveel invloed hebben op de bovenstaand genoemde variabelen. De kleine kernen hebben simpelweg minder inwoners en daarmee ook minder verenigingen/gebruikers. Hierdoor is de vraag naar huisvesting ook minder, terwijl de noodzakelijke omvang van het SCC en de bijbehorende kosten voor beheer in verhouding vaak niet minder zijn.

In de notitie uit 2000 is daarom opgenomen dat de gemeente incidenteel extra subsidie kan verlenen. De gemeente geeft deze ondersteuning tot nu toe alleen op kostensoorten en niet op exploitatietekorten in het algemeen. De besturen van de centra ervaren deze incidentele ondersteuning echter als willekeur. Of een aanvraag wel of niet wordt gehonoreerd is afhankelijk van de beslissing van het gemeentebestuur op dat moment.

Nieuwe uitgangspunten

We vinden dat er een duidelijke relatie moet komen tussen de financieringsinstrumenten en de mate waarin een bestuur met zijn inzet een bijdrage levert aan het realiseren van de doelstelling van het SCC.

In de afgelopen jaren is er bij de nieuwbouw van SCC's De Pas en Nesterlé de afspraak gemaakt dat investeringen voor groot onderhoud en renovatie met een afschrijvingstermijn van meer dan 20 jaar bij vervanging na de technische levensduur voor rekening van de gemeente zijn. Voorbeelden hiervan zijn het vervangen van de dakbedekking en het systeem voor mechanische ventilatie.

Voor de oudere culturele centra geldt dat de gemeente al lang geen vergoeding meer betaalt voor de kapitaallasten en het gebouw aan een grondige renovatie en/of nieuwbouw toe is.

Uit bovenstaande alinea's blijkt dat er (grote) verschillen zijn in de wijze waarop de gemeente de SCC's financieel ondersteunt. Een nieuwe beleidsnotitie biedt de mogelijkheid om beleidsuitgangspunten vast te stellen die voor alle Sociaal Culturele Centra gelden. Dit zorgt voor duidelijkheid voor zowel de besturen van de SCC's als voor de gemeente. Ondanks de verschillen tussen de kernen en dus de Sociaal Culturele Centra, zit de gemeenschappelijke deler in de doelstelling van het Sociaal Cultureel Centrum. Ieder SCC heeft hetzelfde primaire doel: ontmoeting en verbinding van inwoners faciliteren.

Door de veranderende maatschappij en de veranderende vraag aan de Sociaal Culturele Centra worstelen de SCC's met hun toekomst. Sociaal Culturele Centra krijgen de opdracht om toekomstbestendig te zijn en blijven, maar worden ook geconfronteerd met oplopende kosten en afnemende bereidheid van inwoners om – betaald of vrijwillig – werkzaam te zijn in- en voor het Sociaal Cultureel Centrum. De SCC's vervullen een brede maatschappelijke functie en om hen hierin te ondersteunen worden de volgende financiële instrumenten toegevoegd:

C. De Sociaal Culturele Centra ontvangen een structurele, jaarlijkse subsidie ter hoogte van het oplegde OZB-bedrag voor het gebruikersdeel van het gebouw

De Sociaal Culturele Centra betalen de factuur die zij ontvangen voor de OZB-lasten voor hun gebouw en sturen de factuur vervolgens aan de gemeente. De gemeente stelt een subsidie beschikbaar ter hoogte van het OZB-bedrag voor het gebruikersdeel. De ontvangen subsidie moet ten gunste komen van de exploitatie van- of activiteiten binnen het Sociaal Cultureel Centrum. Jaarlijks verantwoorden de SCC's de besteding van deze subsidie aan de gemeente.

D. Onderhoud als aangeduid in het Meer-jaren Onderhoudsplan (MJOP) met een afschrijvingstermijn van 20 jaar en langer komt voor rekening van de gemeente

In 2023 zijn er MJOP's opgesteld voor alle SCC's. Deze rapporten geven inzicht in het te verwachten uit te voeren onderhoud met de daarbij behorende kosten. Onderhoud met een afschrijvingstermijn van twintig jaar of langer wordt in gemeentebeheer uitgevoerd. De gebouwen van de SCC's worden opgenomen in de planning voor het onderhoud van overig maatschappelijk vastgoed. De MJOP's dienen iedere vijf jaar geactualiseerd te worden, het actualiseren van deze onderhoudsplannen gebeurt op initiatief en kosten van de gemeente.

4.6 Vormen van overleg en de rol van de gemeente

De genoemde beleidsuitgangspunten en de manier van financiële ondersteuning laten zien dat de gemeente de besturen van de SCC vooral zelf wil laten ondernemen. De centra zijn zelfsturend en zolang het centrum aan de doelstelling voldoet en een sluitende begroting heeft, is er geen tussenkomst van de gemeente noodzakelijk.

De besturen hebben wel behoefte aan een gemeente die als partner met hen meedenkt. Alle besturen zijn het erover eens dat ze met het realiseren van de doelstelling van een SCC kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen als opgenomen in het Breed Maatschappelijk Beleid. Kanttekening die de besturen van de SCC hierbij plaatsen is dat zij tegen grenzen aanlopen zoals het ontbreken van kennis en middelen. De besturen zien daarom een belangrijke rol voor de gemeente om mee te denken over hoe het SCC beter invulling kan geven aan het realiseren van de doelstelling.

Uitgangspunt van de Sociaal Culturele Centra is dat zij niet pas bij de gemeente aan willen kloppen op het moment dat er een probleem is, maar de wens hebben om meer structureel contact te hebben met elkaar, gebaseerd op een samenwerking tussen de gemeente en het bestuur van een SCC. Onderwerpen waarin de gemeente kan meedenken zijn bijvoorbeeld subsidiemogelijkheden, relevante onderwerpen uit het Sociaal Domein (stenen en hart bij elkaar brengen), deskundigheidsbevordering van vrijwilligers of het in kaart brengen van de wensen van de inwoners voor het aanbod van het SCC in een kern.

Om dit te realiseren hebben we de volgende vormen van overleg:

- a) Bestuurlijk overleg met vertegenwoordigers van de besturen van alle SCC en de gemeente (bestuurlijk en ambtelijk). Tijdens het overleg komen onderwerpen aan bod die voor meerdere centra (zouden kunnen) spelen. Denk hierbij aan verduurzaming, afname van vrijwilligers, gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen.
Het bestuurlijk overleg vindt plaats op initiatief van de Sociaal Culturele Centra.
- b) Een jaarlijks voortgangsgesprek met ieder SCC. Tijdens het overleg evalueren het bestuur en de gemeente gezamenlijk hun inzet aan de hand van de doelstelling. De gemeente kan hierbij actief meedenken over mogelijke oplossingen. Dit betreft maatwerk per centrum en per kern. Dit overleg vindt plaats op initiatief van de gemeente.
- c) Het samenbrengen van maatschappelijke organisaties, verenigingen en inwonersinitiatieven en het bestuur van het Sociaal Cultureel Centrum in een kern. In een kern zijn vaak meerdere partijen aan het werk om het welzijn en de veerkracht van inwoners te vergroten. Door hen samen te brengen zijn partijen op de hoogte van elkaars activiteiten, waardoor ze elkaar kunnen aanvullen en versterken. De gemeente heeft hierbij een coördinerende rol.

5. Uitvoeringsparagraaf

De nieuwe beleidsuitgangspunten zijn tot stand gekomen in een interactief proces met de besturen van de Sociaal Culturele Centra. De beleidsuitgangspunten sluiten aan bij de wens van de besturen om zelfsturend te zijn. Zolang het centrum aan de doelstelling voldoet en een sluitende begroting heeft, is er geen tussenkomst van de gemeente nodig. De gemeente denkt als partner met de besturen van de Sociaal Culturele Centra mee, met name in hoe de SCC haar doelstelling kan realiseren.

De beleidsuitgangspunten beschrijven een algemeen beleid, geldend voor de vijf Sociaal Culturele Centra binnen Bernheze. Iedere kern in Bernheze is anders, ieder Sociaal Cultureel Centrum is anders. Wanneer maatwerk gewenst is komt dit tot uiting in de uitvoering van het beleid. Uitvoeringsafspraken – passend binnen de beleidsuitgangspunten voor Sociaal Culturele Centra – komen tot stand in een gelijkwaardige samenwerking tussen de gemeente en het betreffende Sociaal Culturele Centrum. Initiatief voor het maken van uitvoeringsafspraken kan zowel bij het SCC als bij de gemeente liggen. Onderwerpen voor uitvoeringsafspraken die we op korte termijn voorzien, zijn:

- Meerjarige afspraken tussen het SCC en de lokale horeca, bijvoorbeeld in een convenant;
- Samenwerking tussen verschillende betrokken stakeholders;
- Het aanpassen van huurovereenkomsten tussen SCC's en huurders, om er zo voor te zorgen dat de SCC's kunnen voldoen aan de voor hen geldende bepalingen.